T E Ĵ A

TUTMONDA ESPERANTISTA ĴURNALISTA ASOCIO

PREZENTAS SIN

Kio estas, kion celas TEĴA?

Statuto kaj reglamento

Etika kodo de ĵurnalismo

Laborplano de TEĴA

Adresoj

Kiel membriĝi en TEĴA?

Kio estas, kion celas TEĴA?

TEĴA estas fakasocio de ĵurnalistoj uzantaj la lingvon internacian Esperanto, profesiaj kaj amatoraj; ĝi estas fakasocio kunlaboranta kun Universala Esperanto-Asocio (UEA). TEĴA volas servi kaj al siaj membroj kaj al la Esperanto-movado, kiu sendube sen la helpo de ĵurnalistoj ne povus ekzisti, ĉar ili grandparte certigas la interkomunikadon interne de l' E-movado.

Por realigi tion, TEĴA

● Eldonas sian fakorganon INTERNACIA ĴURNALISTO, kiu aperas kvar foje en jaro. En ĝi oni traktas ĉiuspecajn temojn de ĵurnalisma laboro kaj donas praktikajn konsilojn.

● Eldonas alian materialon, kiu utilas al la membroj, ekz. jarlibreton kun adresoj por kontaktoj inter TEĴA-anoj, konsilaron pri gazetara servo dum kongresoj, kompendieton pri Esperanto por ĵurnalistoj k. s.

● Okazigas ĉiujare membrokunvenon pri specifaj temoj, kutime dum la Universalaj Kongresoj de UEA, kun kies Informa Fako ĝi kunlaboras ankaŭ por organizi gazetaran servon de UK kaj aperigi kongresan kurieron.

● Funkciigas perkorespondan kurson pri ĵurnalismo kaj okazigas - kunlabore kun aliaj E-organizaĵoj - seminariojn kaj staĝojn por trejni ĵurnalistojn, precipe amatorajn. Je dispono estas ankaŭ MANLIBRO PRI ĴURNALISMO verkita de l' prezidanto de TEĴA.

● Distingas per sia PREMIO PRIVAT meritoplenajn ĵurnalistojn.

● Tenas kontaktojn al neesperantistaj ĵurnalistaj asocioj cele al kunlaboro kaj disvastigo de Esperanto en ĵurnalisma medio.

Por ekscii pliajn detalojn pri celoj kaj agadoj de TEĴA, bonvolu legi sur la sekvaj paĝoj statuton kaj laborplanon de l' asocio.

STATUTO

de TUTMONDA ESPERANTISTA ĴURNALISTA ASOCIO (TEĴA)

PREAMBLO

Tutmonda Esperantista Ĵurnalista Asocio (TEĴA), fondita en 1948 en Malmö, Svedio, estas demokrata, faka, neŭtrala kaj krea organizaĵo, kunlaboranta kun Universala Esperanto-Asocio (UEA). TEĴA klopodas altigi precipe la profesian kaj la etikan nivelojn de ĵurnalismo tutmonde, aparte en evolulandoj, cele al paca, demokrata, justa kaj biosferokonforma kunvivado de l' homaro laŭ la principoj de la Universala Deklaracio de l' Homaj Rajtoj kaj de la medikoncernaj partoj de la internaciaj konvencioj kaj traktatoj. Specifa celo konforme al la Esperanto-movado estas progresigi la interkompreniĝon de la popoloj.

1. CELOJ kaj TASKOJ

1.1. TEĴA reprezentas la interesojn de ĵurnalistoj-esperantistoj antaŭ ŝtataj, sociaj kaj kulturaj organoj kaj instituticioj, kontribuas al plibonigo de l' krea povo de ĵurnalistoj kaj provas helpi ilin ĉiamaniere, plenumi siajn taskojn ene de la Esperanto-movado.

1.2. TEĴA tenas kontaktojn al neesperantistaj ĵurnalistaj organizaĵoj por reciproka subtenado kaj por disvastigo de Esperanto en tiuj medioj.

2. RIMEDOJ

2.1. TEĴA, por atingi tiujn celojn, eldonas sian organon „Internacia Ĵurnalisto" kaj aliajn publikigaĵojn, aranĝas proprajn konferencojn, seminariojn, kursojn k. s. kun laŭebla sciencista akompano; por plej eble efika trejnado de siaj membroj, TEĴA strebas al establo de konstanta ĵurnalisma edukejo ene de unu el la ekzistantaj kulturaj centroj de l' Esperanto-movado. En tiu kadro TEĴA klopodas ankaŭ oferti Esperanto-kursojn por ĵurnalistoj.

2.2. La oficiala lingvo de TEĴA estas la lingvo internacia, Esperanto.

3. MEMBRECO

3.1. Membro de TEĴA povas esti ĉiu esperantista ĵurnalisto, profesia aŭ amatora, laboranta ĉu kiel redaktanto ĉu kiel verkanto de gazeto, radiofonio kaj televizio kaj ĉiuj aliaj amaskomunikiloj, kiel kino, vidbendo k. a., esperantistaj kaj neesperantistaj. Ĉiu membro per sia aniĝo agnoskas la celojn kaj la

etikan kodon de TEĴA, kiu estas konsistiga parto de l' statuto en ties aktuala formo.

3.2. Membrecon oni akiras per subskribo de koncerna aliĝilo. Oni perdas ĝin, krom per eksiĝo aŭ morto, ankaŭ se laŭ rekomendo de l' arbitracia komisiono la membrokunveno de TEĴA decidas eksigon pro kompromito de la TEĴA-statuto aŭ la etika kodo.

3.3. Eblas starigi grupojn, landajn sekciojn kaj specialajn sekciojn de TEĴA; ilin devas agnoski per simpla plimulto la membro-kunveno de TEĴA. Speciala sekcio de TEĴA estas Internacia Ligo de Esperantistaj Foto-Kino-Magnetofon-Amatoroj (ILEF).

3.4 TEĴA eldonas specialan membrokarton, kiu estas legitimilo por faciligi la laboron de ĵurnalistoj.

4. ORGANOJ

La decidorganoj de TEĴA estas
la membro-kunveno; la estraro; la arbitracia komisiono.

4.1. La supera gvidorgano estas la membro-kunveno, kiu okazas minume ĉiun trian jaron, laŭeble ĉiun jaron, kutime kadre de l' Universala Kongreso de Esperanto (UK). Ĝi elektas ĉiun trian jaron estraron kaj decidas pri la kutimaj aferoj de l' asocio per simpla plimulto; por ŝanĝoj de l' statuto necesas plimulto du-triona. La membrokunveno aprobas la gvidliniojn de la asocia laboro, akceptas la estraran labor-raporton, rajtas senŝarĝi la estraron, starigi kaj nuligi laborkomisionojn. En la membro-kunveno ĉiu ĉeestanta ordinara membro havas unu voĉon. La membro-kunveno aŭ la estraro povas decidi, ke oni aranĝu skriban voĉdonadon de ĉiuj membroj ekster la membro-kunveno.

4.2. La estraro konsistas el minimume 5 anoj: prezidanto, vic-prezidanto(j), ĝenerala sekretario, kasisto kaj estraranoj kun specifaj taskoj. La redaktoro de „Internacia Ĵurnalisto" povas, tamen ne devas esti ankaŭ estrarano, sed ĉiukaze respondecas rekte al la estraro. La membro-kunveno elektas la prezidanton aparte, la ceterajn estraranojn ĝi povas elekti bloke; por la elektoj sufiĉas simpla plimulto de l' ĉeestantaj membroj. Reelekto de estrarano eblas. La estraro elektas per simpla plimulto inter si la diversajn funkciulojn. La estraro donas al si reglamenton, kiu fiksas la taskojn, rajtojn kaj devojn de l' estraranoj kaj la manieron de kunlaborado.

4.3. La arbitracia komisiono konsistas el 3 personoj, el kiuj neniu rajtas esti estrarano; ilin la membro-kunveno elektas aparte

per simpla plimulto. La arbitracia komisiono devas aktiviĝi je peto de membro aŭ de la estraro kaj nepre en konvena tempodaŭro (maksimume du monatoj) akiri replikon je riproĉoj de l' koncerna membro. La komisiono per simpla plimulto devas rekomendi decidon al la venonta membro-kunveno, kiu voĉdonas per simpla plimulto pri eksigo de la membro akuzita.
4.4. La membro-kunveno elektas krome minimume ĉiun trian jaron (samtempe kun estrarelektoj) 2 kasrevizorojn.

5. TASKOJ DE LA ESTRARO

5.1. La estraro gvidas la asociajn aferojn, zorgas pri eldonado de l' organo „Internacia Ĵurnalisto" kaj aliaj publikigaĵoj, pri la administrado, organizas la membrokunvenojn kaj aliajn konferencojn, seminariojn k. s. de TEĴA.
5.2. La prezidanto kaj la vicprezidanto(j) reprezentas la asocion ĉe aliaj esperantistaj kaj neesperantistaj instancoj, asocioj kaj institucioj kaj tenas kontaktojn al ili.
5.3. La ĝenerala sekretario zorgas pri la kontaktoj kaj kunordigado inter la estraranoj kaj plenumas organizajn taskojn laŭ la decidoj de l' estraro kaj ĝenerale helpas la prezidanton en realigado de plenumendaj taskoj, preparas kaj organizas la membro-kunvenojn kaj ellaboras jaran agad-raporton.
5.4. La estraro povas fari decidojn ĉu dum kunveno ĉu koresponde.
5.5. Se estrarano eksiĝas inter du membrokunvenoj, la estraro per simpla plimulto povas koopti novan estraranon; la sekva membrokunveno devas aprobi tion aŭ elekti alian estraranon.

6. FINANCAJ RIMEDOJ, SIDEJO DE TEĴA

6.1. La bezonatajn financajn rimedojn la asocio kolektas per membrokotizoj, kiujn fiksas la membrokunveno, abonpagoj de „Internacia Ĵurnalisto", vendado de eldonaĵoj, donacoj k. a.
6.2. La asocio ne pagas iujn ajn rekompencojn al estraranoj kaj aliaj funkciuloj, nur repagas ties realajn elspezojn faritajn en plenumo de taskoj.
6.3. La organiza jaro egalas al la kalendara jaro.
6.4. Jura sidejo de TEĴA estas - se la estraro ne decidas ion alian - la loĝloko de la prezidanto.

7. HONORIGOJ

7.1. Multjaraj membroj de TEĴA pro meritoj pri la asocio aŭ Esperanto-ĵurnalismo povas esti nomataj Honoraj Membroj de TEĴA. Pri tio decidas la membrokunveno laŭ proponoj de estraro aŭ membroj.

7.2. La asocio povas starigi specialajn premiojn por distingi ĵurnalistojn aŭ ekzemple akceli junajn talentojn.

8. ŜANĜO DE LA STATUTO

8.1. Pri ŝanĝoj, aldonoj kaj kompletigoj de la statuto decidas la membrokunveno per plimulto de du trionoj de la validaj voĉdonoj laŭ proponoj de la estraro aŭ membroj.

8.2. Proponojn oni devas direkti al la ĝenerala sekretario, kiu devas diskonigi ilin en la asocia organo, tiel ke ĉiu membro konu la tekstojn ne pli malfrue ol tri monatojn antaŭ membrokunveno.

8.3. La sama proceduro validas por malfondo de la asocio.

8.4. En kazo de malfondo la havaĵo de la asocio transiras en proprieton de Universala Esperanto-Asocio, Rotterdam.

ETIKA KODO
de ĵurnalismaj principoj

Inter la homaj rajtoj estas tiuj de libera informado kaj informiĝado, de libera esprimado de opinioj kaj kritikoj. Sur ĉi tiuj fundamentaj homaj rajtoj baziĝas la ĵurnalisma libereco, kiu devas ne esti malhelpata per iuj ajn limigoj. Eldonistoj kaj ĵurnalistoj devas esti sendependaj kaj plenumi siajn taskojn laŭ plej bonaj scio kaj konscienco, ne influitaj de personaj interesoj kaj fremdaj personoj. Surbaze de supraj konsideroj Tutmonda Esperantista Ĵurnalista Asocio preskribas por siaj membroj jenajn principojn:

1. Respekto al la vero estas la plej alta principo de ĵurnalismo.
2. Publikigotaj informoj, ĉu tekstoj, ĉu fotoj, ĉu filmoj, devas esti zorgeme kontrolataj rilate la veron. Ilian sencon oni devas nek ŝanĝi nek falsi per prezentado, titolo aŭ bild- kaj filmklarigo. Dokumentojn oni devas komuniki fidele al ilia enhavo. Ne-konfirmitajn informojn oni devas klare karakterizi kiel onidirojn, supozojn aŭ eblojn. Se temas pri simbola foto aŭ filmo, oni klare devas indiki, ke ĝi ne estas dokumenta.
3. Aperigitajn informojn aŭ asertojn, kiuj poste pruviĝas malĝustaj, la koncerna komunikilo devas el si mem reĝustigi tuj kaj en adekvata maniero.
4. Por havigi al si informojn, materialojn, fotojn, film- kaj son-

registraĵojn, oni devas ne apliki malhonestajn kaj mallojalajn metodojn.
5. Ĉiu ĵurnalisme laboranta persono devas gardi la profesian sekreton, devas ne denunci atestanton kaj devas ne konigi nomon de informinto sen ties konsento.
6. Redakciajn publikigojn devas ne influi privataj aŭ komercaj interesoj de aliaj personoj. Oni devas klare disigi redakciajn tekstojn de varbaj kaj reklamaj tekstoj. Reklamaĵoj devas esti klare ekkoneblaj kiel tiuspecaj.
7. La ĵurnalismo respektas la privatan vivon kaj la intim-sferon de l' homo. Nur se privata agado de homo koncernas publikajn interesojn, oni povas diskuti ĝin en amas-komunikiloj. Oni devas severe kontroli antaŭe, ĉu per tio estas vundataj la homaj rajtoj de nekoncernatoj.
8. Kontraŭas ĵurnalisman etikon, aperigi nemotivitajn akuzojn, precipe se ili estas malhonestigaj.
9. Artikoloj, kiuj laŭ formo aŭ enhavo povas humiligi aŭ kalumnii homojn kaj grupojn pro ties morala aŭ religia konvinko, ne konformas al la ĵurnalisma etiko; tio validas ankaŭ por ilustraĵoj, karikaturoj, fotoj kaj filmoj.
10. Oni devas eviti neadekvatan sensacian prezenton de perforto kaj brutaleco. Precipe oni atentu protekti junularon kontraŭ tio.
11. Neniu devas esti diskriminaciata pro sekso, raso, religio, nacieco aŭ lingvo.
12. Raportado pri kurantaj kriminal-enketoj kaj procesoj devas esti libera de antaŭjuĝoj. Akuziton oni devas ne prezenti kvazaŭ kondamniton antaŭ tribunala verdikto.
13. Ĉe medicinaj temoj oni devas eviti sensacian prezentadon, kiu povus provoki nemotivitan esperon. Esploradoj ne jam finitaj estu prezentataj kiel provizoraj.
14. Neniu eldonisto kaj ĵurnalisto koruptiĝu per akcepto de donacoj kaj avantaĝoj, kiuj povus redukti la liberecon de decido.
15. Altaj idealoj de ĵurnalismo devas esti pacamo, solidareco kun subprematoj kaj defendo de l' homaj rajtoj agnoskitaj de UN.

Reglamento de TEĴA

Kompletigoj kaj detaligoj laŭ paragrafo 4.2 lasta frazo de la statuto

Preamblo: La kontaktojn al UEA tenas precipe la ĝenerala sekretario, kiom koncernas administrajn aferojn, ekzemple rilate la jarlibron de UEA, kunvenejo dum UK k. s., kaj la prezidanto, kiom koncernas neordinarajn aferojn.
1.2. Pri kontaktoj al neesperantistaj ĵurnalistoj la estraranoj konsentas inter si. La estraro povas komisii ordinaran membron, reprezenti la asocion ĉe konvenaj okazoj.
2.1. „Internacia Ĵurnalisto" aperas kvar fojojn jare en amplekso de 16 paĝoj DIN A4, respektive en januaro, aprilo, julio kaj oktobro. Pri ties enhavo respondecas la redaktoro, ne la estraro. La redaktoro devas senprokraste aperigi ĉiujn oficialajn komunikojn de l' estraro aŭ de estrarano. Pri abonkotizo por nemembroj decidas la estraro.
Pri titoloj de aliaj eldonaĵoj decidas la estraro.
Pri apartaj seminarioj kaj kursoj la estraro povas komisii membrojn, ĉu aranĝi, ĉu partopreni ilin en nomo de TEĴA.
3.2. Membreco validas por unu jaro kaj aŭtomate plilongiĝas per la sama tempo, kondiĉe ke la membro pagas sian jarkotizon ĝis plej malfrue la fino de januaro. Ĉiu membro povas fariĝi dumviva membro paginte dudekoblan jarkotizon. Dujara nepagado de kotizo estas ankaŭ kontraŭstatuta agado kaj rajtigas la estraron, proponi eksigon de la membro al la arbitracia komisiono. Membro povas fini sian membrecon per skriba sciigo, kiu devas alveni ĉe la kasisto minimume 2 monatojn antaŭ fino de jaro.
3.3. Landan sekcion povas konsistigi minimume 5 membroj. La membroj elektas sekciestron, kiu reprezentas la landan sekcion ĉe la estraro, en membrokunvenoj de TEĴA kaj ĉiuj aliaj okazoj.
3.4. La membrokarto validas sen tempa limigo; estus troa administra ŝarĝo, ĉiujare pluvalidigi ĝin. La risko de misuzo ekz. fare de eksigita membro ŝajnas neglektinda kompare al tia ŝarĝo. Pri la formo de la membrokarto decidas la estraro. La membrokarton per sia subskribo validigas la kasisto.
4.1. La tagordo de membrokunveno devas enhavi minimume jenajn punktojn:

1. Agad-raporto de l' estraro (eventuale kun raporto de l' arbitracia komisiono) pri la pasinta jaro. 2. Kasraporto kun buĝetpropono kaj raporto de l' revizoroj. 3. Protokolo de l' antaŭa membrokunveno. 4. Senŝarĝo de estraro kaj kasisto (kune aŭ aparte). 5. Proponoj de membroj.

La agad-raporto devas esti prezentita buŝe, la aliaj raportoj kaj la protokolo povas esti prezentitaj ankaŭ nur en skriba formo, tiel ke ĉiu ĉeestanta membro disponas pri ekzemplero. La agad-raporto devas post aprobo de l' membrokunveno aperi en IĴ.

Elektoj de estraranoj okazas skribe. Kandidatoj estu prezentitaj laŭeble en la numero de IĴ aperanta antaŭ la membrokunveno, sed eblas proponi kandidaton ankaŭ dum la kunveno mem, se tiu ĉeestas por konfirmi sian kandidatecon aŭ - se ne ĉeestas - antaŭe skribe deklaris ĝin.

Kandidato estas elektita havante la plej multajn el la validaj voĉoj; sindetenoj ne estas voĉoj. La ĝenerala sekretario preparas por la membrokunveno slipojn por la estrar-elektoj.

La membrokunveno antaŭ elektoj al la estraro devas elekti membron, kiu gvidas la elektan proceduron; tiu ĉi gvidanto rajtas voki helpantojn. Elektojn ne rajtas gvidi membro, kiu mem kandidatas. Kandidato definitive estas elektita, kiam je la demando de la elektogvidanto li deklaras akcepton de elektiĝo aŭ se tia konsento jam antaŭe ekzistis en skriba formo.

Ĉiuj aliaj voĉdonoj okazas per levo de manoj; se plimulto de membroj postulas skriban voĉdonon, oni devas aranĝi ĝin.

En kazo de egaleco de nombroj jesaj kaj neaj de la validaj voĉoj, la koncerna propono estas malakceptita. La prezidanto rajtas postuli duan voĉdonon, eventuale skriban. La membroj de la estraro havas voĉdonrajton, escepte se temas pri aferoj, pri kiuj ili mem respondecas. Membroj, kiuj ne povas ĉeesti membrokunvenon, rajtas doni skriban mandaton voĉdoni en ties nomo al alia membro; tiu ĉi devas antaŭ aŭ komence de membrokunveno montri la mandaton al la ĝenerala sekretario (aŭ alia estrarano, kiam la ĝenerala sekretario ne ĉeestas) la mandaton. Unu membro rajtas havi maksimume 5 tiajn mandatojn. Ĉe voĉdonado per levo de manoj oni kalkulas la nombrojn de mandatoj nur, kiam oni notas la precizajn nombrojn de voĉoj. Ĉe skribaj voĉdonoj, la membro kun mandato(j) ricevas tiom da voĉdoniloj, kiom da mandatoj ĝi havas plus unu por ĝi mem.

Gvidlinioj de l' asocio kutime troviĝas en laborplano kompilita por la trijara funkci- periodo de l' estraro; laborplanon kompi-

las ordinare unu el la vicprezidantoj aŭ la ĝenerala sekretario, laŭ proponoj, sugestoj kaj direktivoj de la estraro.
La estraran agad-raporton verkas la ĝenerala sekretario minimume 2 monatojn antaŭ membrokunveno kaj sendas ĝin ĝustatempe al ĉiuj estraranoj, tiel ke ili povas kompletigi ĝin en kazo de bezono. La definitivan agad-raporton devas aprobi la estraro en kunsido antaŭ la membrokunveno.
Laborkomisiono konsistas el minimume tri membroj; ĝi raportas al la estraro laŭ interkonsentita maniero. Pri financoj por laborkomisiono estu skriba interkonsento inter la membroj kaj la estraro.
4.3. La membroj de l' arbitracia komisiono povas esti reelektataj; ili elektas inter si estron, kies adreso devas aperi konstante en la kolofono de IĴ. La komisionestro tuj post alveno de peto aŭ postulo pri eksigo de membro informas la aliajn membrojn de la komisiono kaj la akuziton; se ties adreso estas nekonata al la komisiono, la estro sendas koncernan leteron al la kasisto, kiu senprokraste devas kompletigi la koverton per la ĝusta adreso kaj ekspedi la leteron. En la letero la akuzito devas esti informata pri siaj rajtoj kaj la proceduro.
La komisionestro rajtas rifuzi akcepton de akuzo, se tiu ĉi ne estas dokumentita aŭ ne sufiĉe dokumentita; en tiu okazo li povas postuli de l' akuzinto pliajn pruvojn aŭ argumentojn kaj prokrasti ĝis ties alveno la tempodaŭron de du monatoj.
Post alveno de la repliko de l' akuzito, aŭ - se tiu ne reagas ene de la preskribita tempodaŭro - post du monatoj, la komisionestro denove informas siajn kunkomisianojn; tiuj donu siajn argumentojn, tiel ke la komisionestro povas formuli koncernan proponon al la membrokunveno.
Se dum la pasinta jaro la arbitracia komisiono ne estis alvokita, la komisionestro ĝustatempe komuniku tion al la ĝenerala sekretario, por ke li povu noti tion en sia agad- raporto.
4.4. Kasrevizoroj estas reelekteblaj. Ili ricevas komence de jaro skriban raporton de la kasisto pri la antaŭa jaro por kontrolo; se estas malklaraĵoj aŭ dubindaĵoj, ili rajtas postuli klarigojn kaj pruvojn de la kasisto aŭ povas postuli, ke la kasisto ebligu personan kontroladon dum kunsido antaŭ la membrokunveno. Ili devas prezenti skriban raporton subskribitan de ambaŭ al la membrokunveno, kun la rekomendo senŝarĝi la kasiston aŭ la postulo, ke la kasisto defendu iujn neklarajn punktojn en la membrokunveno.

5.2. Funkcioj de l' prezidanto: kunvokas kaj gvidas estrarkunsidojn kaj membrokunvenojn, starigas kun la ĝenerala sekretario tagordojn, organizas kun aŭ sen helpo de la ĝenerala sekretario decidojn per skriba voĉdonado de l' estraro, informas pri ĉiuj gravaj aferoj la ĝeneralan sekretarion. Ĉe egaleco de jesaj kaj neaj voĉoj en la estraro, la prezidanto rajtas decidi pri akcepto aŭ rifuzo de propono. La prezidanto rajtas komisii proprajn taskojn al vicprezidanto aŭ alia estrarano.
Funkcioj de l' vicprezidanto(j): anstataŭas en okazoj de bezono la prezidanton, ĉu kun ties konsento, ĉu (ekz. pro malsano aŭ morto) sen ĝi.
5.3. Funkcioj de l' ĝenerala sekretario: administras la asocion laŭ ĉiuj aspektoj, precipe: kolektas ĉiujn aktojn kaj dokumentojn, leterojn kaj cirkulerojn en arkivo; preparas teknike estrarkunsidojn kaj membrokunvenojn kaj aliajn aranĝojn; starigas en interkonsento kun la prezidanto tagordojn; verkas la protokolojn de estrarkunsidoj kaj membrokunvenoj; raportas per cirkuleroj al la estraranoj; aranĝas en interkonsento kun la prezidanto skribajn voĉdonadojn de l' estraro; verkas kaj prezentas buŝe al la membrokunveno jaran agad-raporton; tenas la kontaktojn al komisionoj kaj sekcioj; tenas la kontaktojn al la kasisto rilate membrecojn.
6.1. Funkcioj de l' kasisto: enkasigas mem kotizojn kaj donacojn aŭ komisias tion al aliaj (sekcioj por ties membroj, Flandra Esperanto-Ligo); akceptas aliĝilojn kaj eksiĝojn; administras la membroliston; plenigas, subskribas kaj sendas membrokartojn; pagas fakturojn; librotenadas, verkas kasraporton kaj starigas jaran buĝeton; sendas komence de jaro la kasraporton al la revizoroj; proponas al la estraro fiksadon aŭ ŝanĝon de membrokotizoj.
Estraranoj: plenumas specialajn taskojn laŭ interkonsento de la estraro; rajtas proponi sin por tiaj taskoj kaj funkcioj; informas pri ĉiuj gravaj aferoj la ĝeneralan sekretarion; sendas kopiojn de leteroj adresitaj al la prezidanto aŭ aliaj estraranoj al la ĝenerala sekretario.

LABORPLANO de TEĴA

Akceptita de la membrokunveno en Vieno 28 jul 92

Tujaj celoj:

1. **Membraro.** Gravas, ke aliĝas al TEĴA pli da membroj. Ju pli da anoj, des pli forta nia voĉo kaj en kaj ekster Esperanto-rondoj. Do substrekindas, ke TEĴA ekzistas ne nur por profesiuloj, sed ankaŭ por ĉiuj, kiuj iel kontribuas al vasta gazetara, radia, revua, inform-bultena, cirkulera Esperanto-mondo. Tamen homoj ne aliĝos, se ili ne vidos en TEĴA praktikan profiton. Dezirindas, ke TEĴA estu konata kiel help-organizaĵo, ke realiĝu kreskanta membraro per

2. **Trejnado.** En la enketo en IĴ 1/91, 71,8 % de respondintoj petis informon pri kiel laŭeble bone verki/redakti en Esperanto-gazetoj. Ĵurnalistoj (esperebla) ne bezonas tian trejnadon, tamen ili povas - kaj por antaŭenigi TEĴA-on devos - gvidi neprofesiulojn sur tiu kampo. Trejnado tiel realiĝu:
2.1. per praktikaj trejnado-sesioj dum naciaj kongresoj;
2.2. per samaj eventuale dum fakaj kongresoj (ekz. fervojistaj);
2.3. per aparta seminario pri trejnado;
2.4. per helpaj artikoloj, demando-kaj-respond-rubriko en IĴ.
Per la kvar unuaj disvastiĝos informo pri TEĴA inter „ordinaraj" esperantistoj, kiuj aniĝos, vidante ke TEĴA proponas praktikan helpon kaj konsilon. Alivorte: TEĴA „vendu" siajn varojn (t. e. spertojn) al klientaro.
Ekz. unuopaj membroj povus organizi nome de TEĴA kaj kadre de siaj naciaj kongresoj kiel-verki-gazetare-seminariojn. Praktika sesio inkluzivu ekz. analizon de modele bonaj/malbonaj artikoloj aŭ verkigan ekzercon.

3. **Internacia Ĵurnalisto.** Nepras subteni la redaktoron de IĴ per artikoloj pri la temaro listigita en IĴ 2/92, p. 3; krome pri recenzado kaj normoj verki recenzojn.
Ĉiu nuna membro kontribuu pri eroj koncerne sian profesion, sperton, vidpunkton - kaj ju pli vigla, pensiga, vasta la artikolaro, des pli leginda, aboninda la revuo, pri kiu oni fieru en la neesperanta mondo.

4. **UK.** TEĴA organizu/helpu la kongresan gazetaran servon kaj la kongresan kurieron.

Aliaj - eble malpli urĝaj - celoj

Unue marŝi antaŭ ol kuri. Sen sufiĉe impona membraro, sen montri aktivecon en la Esperanto-mondo, sen prestiĝa revuo, neniu - egale, ĉu en aŭ ekster Esperantujo - atentos nin: male, ni simple nin ridindigos. Tamen pripensindaj estas:

1. **Rilatoj kun ne-esperantaj organizoj** - ĉefe enpenetro de pri- kaj per-esperantaj eroj en neesperanta gazetaro; kontaktoj kun ĵurnalistoj, kiuj simpatias al Esperanto; disvastigo de baza lando-principo de Monato;

2. **Ĵurnalista jarlibro** - adresoj ktp. de redaktoroj, verkistoj, radiostacioj, fotistoj (bona propagandilo por sendi al la neesperanta gazetaro, tamen eble multekosta);

3. **Premio** - Esperanto-ĵurnalisto de la jaro, eventuale kadre de Belartaj Konkursoj de UEA (por respektigi nian fakon ene de la movado kaj por speguli tion koncerne premiadon, kio okazas ekster ĝi);

4. **Komputoroj** - kunordigo de komputoraj retoj, por faciligi transdonon de informo ene de Esperantujo kaj por starigi kontaktojn kun eksteraj organizoj (vidu 1, supre). Ĉu inter ni estas fakulo(j)?

Rimarko: la laborplano estas nun reviziata; post akcepto ĝi aperos en *Internacia Ĵurnalisto*.

Gravaj adresoj de TEĴA

Estraro

Prezidanto:
Stefan MAUL, Pferseer Str 15, D-86150 Augsburg, Germanio, telefono/telefakso 0821/520385
Vicprezidantoj:
D-ro Paul GUBBINS, 3 Arden Court, Mossley, Congleton, Cheshire CW12 3JH, Britio, telefono (01043) 260 274575 telefakso (01043) 61745 8386
Aleksander KORĴENKOV, p. k. 162, RUS-620014 Jekaterinburg - 14, Ruslando, telefono (3432) 470797, telefakso (3432) 514707
Ĝenerala sekretario:
Evgeni GEORGIEV, Baĉo Kiro 35/II, BG-1202 Sofia, Bulgario, telefono (0035929) 834790
Kasisto:
D-ro Dino FABRIS, Borgo Bassano 1, Box 49, I-35013 Cittadella (PD), Italio, telefono 049 / 590.376
Estraranoj:
Davor GRGAT, Stepinĉeva 29, HR-58000 Split, Kroatio, telefono (058) 512565 kaj 876069 telefakso (058) 523566 (por Grgat)
Lech KOSIENIAK, ul. Piekna 16 b/9, PL-00539 Warszawa, Pollando, telefono (48) 22/29-15-01
Redaktoro de INTERNACIA ĴURNALISTO:
Stefan MAUL (adreso supre)
Administracio:
Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgio, telefono 03/2343400 telefakso 03/2335433

Landaj sekcioj:
Bulgara TEĴA-sekcio: Mariana EVLOGIEVA, PK 18, Drushba-2, BG-1582 Sofia
Pola TEĴA-sekcio: adreso de estrarano KOSIENIAK (supre)
Ruslanda TEĴA-sekcio: Irina KIRINA, pk. 1833, RUS-625048 Tjumenj-48, telefono (3452) 250759

Laborkomsionoj:
Trejnado de ĵurnalistoj: Paul GUBBINS (adreso supre)

Arbitracia komisiono:
István ERTL, Andreo PETTYN, László SZILVÁSI

Kiel membriĝi en TEĴA?

En la mezo de ĉi tiu kajereto vi trovas aliĝilon. Se vi volas membriĝi en TEĴA, bonvolu plenigi ĝin kaj sendi al la administracio de l' asocio (Flandra Esperanto-Ligo), samtempe pagante al ĝi membrokotizon por la kuranta jaro; pri la pagmanieroj vidu sube.
Se vi estas **redaktoro de asocia organo**, insistu ke **la asocio pagu por vi la kotizon**, ĉar de servoj kaj helpoj de TEĴA profitas ne nur vi mem sed ankaŭ la asocio.

Kotizo de TEĴA:
por okcidentaj landoj **30 germanaj markoj (DEM)** aŭ egalvaloro (ekz. 21 usonaj dolaroj;
por orienteŭropaj landoj minimume 5 **germanaj markoj (DEM)** aŭ egalvaloro - se en via lando ne ekzistas TEĴA-sekcio. Se en via lando ekzistas sekcio de TEĴA, sendu la aliĝilon al ties adreso; poste vi ricevos informon pri kotizo kaj pagmaniero.

UEA-bankkodo de TEĴA: ttmj-f

KIEL PAGI AL FLANDRA ESPERANTO-LIGO?

- Se en via lando ekzistas poŝtĉekkonta sistemo, vi povas pagi al poŝtĉekkonto n-ro 000-0265338-43 (poŝtĉekoficejo Bruselo, Belgio), de Flandra Esperanto-Ligo;
- Petu al via poŝtoficejo fari internacian poŝtmandaton je nomo de Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgio.
- Se en via lando ekzistas Eŭroĉekoj, vi povas sendi al ni tian ĉekon. La valuto devas esti la belga franko (BEF) kaj dorse de la ĉeko devas troviĝi via bankkartnumero. Se unu el la du lastaj postuloj ne estas plenumita, la banko subtrahos 225 BEF pro la bankkostoj;
- Se vi havas konton ĉe UEA, sendu ĝirilon kaj menciu la sumon en belgaj frankoj. La kontkodo de Flandra Esperanto-Ligo ĉe UEA estas fela-x;
- Se vi havas kurantan konton ĉe FEL, en kiu estas bonhavo, faru nenion. Ni simple subtrahos la necesan sumon de via bonhavo;
- Se vi havas konton en usona banko, sendu al ni ordinaran usonan bankĉekon. En tiu kazo la valuto devas esti la usona dolaro (USD). Pri la kurzo de la dolaro unue informiĝu ĉe via banko;
- Se vi posedas kreditkarton *Eurocard, Access, Visa, Fujicard* aŭ *Mastercard*, eblas pagi citante la numeron kaj la validodaton de la karto. Se vi mencias tiujn okaze de la mendo, ne aldoniĝos kostoj. Se vi sciigas ilin nur post ricevo de la fakturo, aldoniĝos 5% pro administraj kostoj;
- Se vi ne povas pagi laŭ unu el la sep supraj vojoj, uzu la jenajn, kiuj tamen kostos al vi pli:
  - Sendu al ni ordinaran bankĉekon el via lando, prefere en belga valuto. Aldonu al la sumo 225 BEF aŭ ties egalvaloron por la bankkostoj;
  - Sendu al ni internaciajn respondkupojn maldekstre stampitajn. Unu respondkupono egalas al 25 BEF.

Por limigi la bankkostojn, vi povas pagi pli altan sumon. La tro pagita mono eniros konton vian, pri kiu vi povas disponi por estontaj mendoj.
Pagante bv. nur mencii vian FEL-kodon kaj la fakturnumeron (troveblan sur la fakturoj). Bv. ne ripeti la mendon.

VARBU
PLIAJN
MEMBROJN
por

**TUTMONDA
ESPERANTISTA
ĴURNALISTA
ASOCIO!**

PETU PLIAJN
EKZEMPLEROJN
de ĉi tiu inform-kajereto
aŭ sendu adresojn de
eventuale interesitaj
gekolegoj al la kasisto aŭ
ĝenerala sekretario de TEĴA

LABORPLANO de TEĴA

Akceptita en Tampereo 25 jul 95

Tujaj celoj:

1. **Membraro.** Gravas, ke aliĝas al TEĴA pli da membroj. Ju pli da anoj, des pli forta nia voĉo kaj en kaj ekster Esperanto-rondoj. Do substrekindas, ke TEĴA ekzistas ne nur por profesiuloj, sed ankaŭ por ĉiuj, kiuj iel kontribuas al vasta gazetara, radia, revua, inform-bultena, cirkulera Esperanto-mondo. Tamen homoj ne aliĝos, se ili ne vidos en TEĴA praktikan profiton. Dezirindas, ke TEĴA estu konata kiel help-organizaĵo, ke realiĝu kreskanta membraro per

2. **Trejnado.** Ĵurnalistoj (espereble) ne bezonas trejnadon, tamen ili povas - kaj por antaŭenigi TEĴA-on devos - gvidi neprofesiulojn sur tiu kampo. Trejnado tiel realiĝu:

2.1. per perkoresponda kurso, kiun precipe povas partopreni ankaŭ junaj talentuloj en evolulandoj, kiuj ne povas vojaĝi al staĝoj, seminarioj kaj kongresoj;

2.2. per praktikaj trejnado-sesioj dum kongresoj, per apartaj seminarioj pri trejnado;

2.3. per kursoj en la morfoscienca sekcio de Akademio Internacia de la Sciencoj San Marino (AIS);

2.4. per helpaj artikoloj, demando-kaj-respond-rubriko en IĴ.

Per la kvar unuaj disvastiĝos informo pri TEĴA inter „ordinaraj" esperantistoj, kiuj aniĝos, vidante ke TEĴA proponas praktikan helpon kaj konsilon. Alivorte: TEĴA „vendu" siajn varojn (t. e. spertojn) al klientaro.

Ekz. unuopaj membroj povus organizi nome de TEĴA kaj kadre de siaj naciaj kongresoj kiel-verki-gazetare-seminariojn. Praktika sesio inkluzivu ekz. analizon de modele bonaj/malbonaj artikoloj aŭ verkigan ekzercon.

3. **Internacia Ĵurnalisto.** Nepras subteni la redaktoron de IĴ per artikoloj. Ĉiu membro kontribuu pri eroj koncerne sian profesion, sperton, vidpunkton - kaj ju pli vigla, pensiga, vasta la artikolaro, des pli leginda, aboninda la revuo, pri kiu oni fieru en la neesperanta mondo.

4. **UK.** TEĴA organizu/helpu la kongresan gazetaran servon kaj la kongresan kurieron.

5. **Radiofonio.** TEĴA kaj *Internacia Ĵurnalisto* subtenu kaj helpu, en kunlaboro kun Amikaro de Esperanto en RAdio (AERA), la

gekolegojn de radiostacioj, kiuj elsendas Esperanto-programojn. Tio okazu ankaŭ fare de aparta laborkomisiono de TEĴA kaj eble foje propra TEĴA-sekcio de radioĵurnalistoj.

Aliaj - malpli urĝaj - celoj

Unue marŝi antaŭ ol kuri. Sen sufiĉe impona membraro, sen montri aktivecon en la Esperanto-mondo, sen prestiĝa revuo, neniu - egale, ĉu en aŭ ekster Esperantujo - atentos nin: male, ni simple nin ridindigos. Tamen pripensindaj estas:

1. **Rilatoj kun ne-esperantistaj organizaĵoj** - ĉefe enpenetro de pri- kaj per-esperantaj eroj en neesperanta gazetaro; kontaktoj kun ĵurnalistoj, kiuj simpatias al Esperanto; disvastigo de baza lando-principo de Monato;
2. **Ĵurnalista adresaro** de redaktoroj, verkistoj, radiostacioj, fotistoj, eldonata de tempo al tempo, utila por TEĴA-anoj kaj la Esperanto-movado, bona propagandilo por sendi al la neesperanta gazetaro;
3. **Premio** - Esperanto-ĵurnalisto de la jaro, eventuale kadre de Belartaj Konkursoj de UEA (por respektigi nian fakon ene de la movado kaj por speguli tion koncerne premiadon, kio okazas ekster ĝi);
4. **Enketo.** Regula enketado pri plej bonaj kaj popularaj Esperanto-gazetoj, jen inter geredaktoroj, jen inter ĉiuj esperantistoj, por tiel elstarigi pintajn gazetojn kaj eventuale „akuzi" fuŝajn;
5. **Ekspertizo.** Ekzistantaj kaj planataj periodaĵoj povu (kontraŭ pago) mendi fakan ĵurnalistikan ekspertizon de TEĴA pri la produkto, cele al plibonigo aŭ rekomendo pri realigo/nerealigo;
6. **Terminaro.** Ampleksa kaj detala fakterminaro pri ĵurnalistiko, kompostado, eldonado kaj komunikad-scienco mankas en la lingvo internacia. TEĴA povus kaj devus plani kaj realigi tian terminaron, tamen pro la kosto bezonos financan subtenon;
7. **Komputoroj** - kunordigo de komputoraj retoj, por faciligi transdonon de informo ene de Esperantujo kaj por starigi kontaktojn kun eksteraj organizoj (vidu 1, supre). Ĉu inter ni estas fakulo(j)? - Subteno de esperantlingvaj tekstoprogramoj kia estas *Ĉapelilo*, kiuj alportas avantaĝojn al esperantistaj ĵurnalistoj kaj eldonantoj.

Tutmonda Esperantista Ĵurnalista Asocio (TEĴA)
ALIĜILO

Al la administrejo de TEĴA:
Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgio

(tajpu aŭ skribu per klare legeblaj latin-alfabetaj majuskloj! - metu en la koncernaj ortangulaj krampoj [ ] krucetojn!)

Nomo ....
(substreku la familian/ĉefan nomon)

prononco de l' nomo: ....

Jaro de naskiĝo .... sekso: virino [ ] viro [ ]

Adresoj (PRECIZE LAŬ POŜTAJ PRESKRIBOJ):

privata: ....

....

deĵora: ....

....

Telefono kaj telefakso (kun internacia kodo):

privataj telefono .... telefakso ....

deĵoraj telefono .... telefakso ....

telekso .... elektronika poŝto ....

Profesio: .... nuna funkcio: ....

Lerneja kaj universitata kariero: ....

....

Antaŭaj ĵurnalismaj aktivecoj: ....

....

....

Mi estas membro en jenaj organizaĵoj (aldonu referencojn, ekz. fotokopiojn de ĵurnalismaj legitimiloj k. s.):

....

....

Mi petas membriĝon en TEĴA, agnoskante ties statuton en la aktuale valida formo.
Mi pagas la aktualan kotizon [ ] Mi volas ricevi membrokarton - jes [ ] ne [ ]

Loko/dato: .... Subskribo: ....

registrita de FEL sub kodo ....